

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.8.2019
COM(2019) 363 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
OM GARANTIFONDEN FÖR ÅTGÄRDER AVSEENDE TREDJELAND OCH DESS
FÖRVALTNING 2018**

{SWD(2019) 314 final}

Innehållsförteckning

1.	Inledning	2
2.	Garantifondens finansiella ställning och betydande transaktioner	3
2.1.	Garantifondens finansiella ställning per den 31 december 2018	3
2.2.	Fondens betydande transaktioner 2018	3
2.2.1	Anspråk på garantifonden 2018	3
2.2.2	Avsättningar till garantifonden 2018	3
2.3.	Betydande transaktioner efter rapporteringsdagen (i slutet av mars 2019)	4
3.	Fondens redovisning före konsolidering	4
3.1.	Balansräkning före konsolidering per den 31 december 2018	5
3.2.	Resultaträkning före konsolidering	7
4.	Garantifondens likviditetsförvaltning	8
4.1.	Investeringspolitik	8
4.2.	Resultat och marknadsutveckling 2018	8
5.	Anspråk på garantifonden	9
6.	Ersättning till EIB	9

1. INLEDNING

Genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 av den 25 maj 2009 (kodifierad version) (nedan kallad *förordningen*)¹ upprättades en garantifond för åtgärder avseende tredje land (nedan kallad *fonden*) för att betala EU:s borgenärer om mottagaren av ett lån som beviljats eller garanterats av EU inte fullgör sina skyldigheter. I enlighet med artikel 7 i förordningen har kommissionen överlämnat den ekonomiska förvaltningen av fonden till Europeiska investeringsbanken (EIB) på grundval av ett avtal mellan Europeiska unionen och EIB ingånget den 25 november 1994 och därefter ändrat den 23 september 1996, den 8 maj 2002, den 25 februari 2008, den 9 november 2010 och den 28 september 2018² (nedan kallat *avtalet*).

I artikel 8 i förordningen fastställs att kommissionen senast den 31 maj påföljande räkenskapsår ska överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och revisionsrätten om fondens ställning och förvaltning i slutet av föregående kalenderår.

Denna information ges genom denna rapport och kommissionens arbetsdokument. I enlighet med avtalet är rapporten baserad på uppgifter från EIB.

¹ EUT L 145, 10.6.2009, s. 10. Förordningen kodifierade och upphävde förordning (EG, Euratom) nr 2728/94 av den 31 oktober 1994 om upprättande av en garantifond för åtgärder avseende tredje land. Den 14 mars 2018 ändrades förordningen genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/409

² Tilläggsavtal nr 5 till avtalet om förvaltningen av garantifonden mellan Europeiska unionen och Europeiska investeringsfonden – Ref. Ares (2018) 5207374–10/10/2018.

2. GARANTIFONDENS FINANSIELLA STÄLLNING OCH BETYDANDE TRANSAKTIONER

2.1. Garantifondens finansiella ställning per den 31 december 2018

Garantifonden uppgick till totalt 2 609 881 747,51 euro per den 31 december 2018 (2 560 761 844,63 euro per den 31 december 2017) (se bilagan till arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar: Garantifondens redovisning, lämnad av EIB).

Fondens totala balansvärde ökade med omkring 49,1 miljoner euro under 2018. Detta berodde främst på följande faktorer:

Ökning:

- EU-budgetens bidrag (avsättning) på 103,2 miljoner euro för att justera fonden till målbeloppet på 9 % av de samlade åtagandena.
- Det ekonomiska resultatet för finansiella transaktioner uppgick till 12,0 miljoner euro.

Minskning:

- Fondens interventioner för att täcka inställda betalningar på totalt 55,7 miljoner euro.
- Portföljens värde minskade med 10,5 miljoner euro när det började anges i marknadsvärde.

2.2. Fondens betydande transaktioner 2018

2.2.1 Anspråk på garantifonden 2018

Syrien

Under 2018 har EIB fortsatt att hantera inställda betalningar på Syriens statslån. EIB har därför i överensstämmelse med garantiavtalet mellan EU och EIB tagit fonden i anspråk ytterligare 9 gånger fram till och med den 31 december 2018 för ett totalt belopp på 55,73 miljoner euro (se punkt 5).

Flygplatsen i Enfidha (Tunisien)

År 2018 återvann EIB 136 092,88 euro av lånet till flygplatsen i Enfidha (Tunisien) som krediterades garantifondens bankkonto på valuteringsdagen den 15 januari 2018 (se punkt 5).

2.2.2 Avsättningar till garantifonden 2018

I februari 2018 överfördes 137,8 miljoner euro från budgeten till fonden, vilket utgjorde avsättningen för 2018.

Beräkningen av EU:s bidrag till fonden 2019 fastställdes också i februari 2018 och innebar att 103,2 miljoner euro skulle överföras i februari 2019. Det beräknades enligt artikel 3 och artikel 5 i förordningen.

I artikel 3 i förordningen föreskrivs att fondens tillgångar ska nå ett målbelopp på 9 % av de samlade åtagandena, dvs. såväl kapitalbelopp som upplupen ränta, i samband med varje enskild transaktion.

I artikel 5 i förordningen föreskrivs att det belopp som ska överföras från budgeten till fonden år $n+1$ ska beräknas på grundval av skillnaden mellan målbeloppet och värdet på fondens nettotillgångar i slutet av år $n-1$, beräknade i början av år n .

För att justera fonden till 9 % av de samlade utestående åtagandena beräknades en avsättning på 103,22 miljoner euro på grundval av garanterade utestående transaktioner per den 31 december 2017 och fördes upp i EU:s budget för 2019. Beloppet godkändes av rådet och Europaparlamentet och redovisades som en tillgång (fordran) för fonden i balansräkningen den 31 december 2018.

2.3. Betydande transaktioner efter rapporteringsdagen (i slutet av mars 2019)

I februari 2019 överfördes den ovannämnda avsättningen på 103,2 miljoner euro från EU-budgeten till fonden.

I januari och mars 2019 utbetalades sammanlagt 10,6 miljoner euro för att täcka två inställda betalningar från Syrien (3,2 miljoner euro och 7,4 miljoner euro inklusive EIB:s straffavgifter).

3. FONDENS REDOVISNING FÖRE KONSOLIDERING

Fondens redovisning före konsolidering sammanställs för att inkludera transaktioner som inte ingår i den redovisning för fonden som utarbetas av EIB (se kommissionens arbetsdokument). Den ingår i EU:s konsoliderade redovisning.

3.1. Balansräkning före konsolidering per den 31 december 2018

Balansräkning – Tillgångar

	31 december 2018	31 december 2017
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2 275 342 664	2 077 970 486
Finansiella tillgångar	2 275 342 664	2 077 970 486
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	231 316 149	344 990 638
Finansiella tillgångar	189 758 096	120 771 792
Fordringar	-	136 093
Kontanter och andra likvida medel	41 558 053	224 082 753
TOTALA TILLGÅNGAR	2 506 658 813	2 422 961 124

Balansräkning – Skulder

	31 december 2018	31 december 2017
MEDEL FRÅN BIDRAGSGIVARNA	2 295 687 144	2 160 971 521
Europeiska kommissionens bidrag	1 846 972 362	1 709 171 640
Reserv för verkligt värde	12 227 192	22 700 055
Överfört resultat	436 487 590	429 099 826
LÅNGFRISTIGA SKULDER	159 153 609	208 033 976
Finansiella avsättningar	159 153 609	208 033 976
KORTFRISTIGA SKULDER	51 818 060	53 955 627
Finansiella avsättningar	50 777 871	50 408 230
Skulder	1 040 189	3 547 397
BIDRAGSGIVARES TOTALA RESURSER + SKULDER	2 506 658 813	2 422 961 124

Skillnaden på 103,2 miljoner euro mellan fondens totala balansvärde före konsolidering (2 506 658 813 euro) och fondens värde i redovisningen från EIB (2 609 881 748 euro) beror främst på följande:

- Balansräkningen före konsolidering innehåller alla belopp som EU övertagit till följd av EIB:s anspråk på garantier efter inställda betalningar på lån (förfallna betalningar plus upplupen ränta på försenade betalningar). Mot bakgrund av den politiska situationen i Syrien och efter ett beslut av Europeiska kommissionens räkenskapsförare har dock dessa belopp helt nedskrivits i redovisningen för år 2018.
- Balansräkningen före konsolidering inkluderar inte det bidrag på 103,2 miljoner euro som under 2019 överförts från EU-budgeten till fonden eftersom denna fordran motsvaras av motsvarande skuld i EU:s konsoliderade redovisning.
- Finansiella avsättningar på 209,9 miljoner euro för framtida betalningar av Syriens utestående lån har redovisats i balansräkningen före konsolidering 2018.
- I EIB:s redovisning tas betalningar till följd av ianspråktaga garantier (och eventuellt återvunna belopp och dröjsmålsränta) upp som minskning (ökning) av nettotillgångarna (EU-bidraget). I balansräkningen före konsolidering dras de belopp som betalas ut när EIB återopar garantier inte av från nettotillgångarna, eftersom de utgör övertagna betalningskrav. Beloppen redovisas antingen som intäkter (upplupna dröjsmålsräntor och straffavgifter, valutakursvinster) eller som kostnader (EIB:s upplupna återvinningsavgifter, nedskrivningar, valutakursförluster). Detta leder till en permanent skillnad mellan de nettotillgångar (EU:s bidrag och balanserade vinstmedel) som redovisas i EIB:s redovisning och i Europeiska kommissionens redovisning före konsolidering.

3.2. Resultaträkning före konsolidering

Resultaträkningen före konsolidering upprättas, precis som balansräkningen, för att ingå i EU:s konsoliderade redovisning.

	2018	2017
Intäkter från löpande verksamhet	2 928 446	939 062
Kostnader från löpande verksamhet	(4 876 241)	(3 834 219)
RESULTAT FRÅN LÖPANDE VERKSAMHET	(1 947 795)	(2 895 157)
Finansiella intäkter	30 241 834	29 913 694
Finansiella kostnader	(20 906 275)	(51 793 999)
FINANSIELLT RESULTAT	9 335 559	(21 880 305)
EKONOMISKT RESULTAT FÖR ÅRET	7 387 764	(24 775 462)

- Intäkter från löpande verksamhet inbegriper valutakursvinster och EIB:s återförda upplupna återvinningsavgifter 2017 till följd av kraven i det nya återvinningsavtal som undertecknades 2018. I det nya avtalet föreskrivs inte längre några avgifter för EIB:s interna återvinningskostnader.
- Kostnader från löpande verksamhet omfattar främst EIB:s kapitalförvaltningsavgifter (0,9 miljoner euro), EIB:s återvinningsavgifter (1,9 miljoner euro) och ett tillägg till de finansiella avsättningarna för Syriens utestående framtida betalningar (1,9 miljoner euro).
- De finansiella intäkterna omfattar främst ränteintäkter från investeringsportföljen (6,3 miljoner euro), realiserade vinster på försäljningen av finansiella tillgångar (10,0 miljoner euro) och upplupen dröjsmålsränta på övertagna belopp (13,9 miljoner euro).
- De finansiella kostnaderna omfattar främst nedskrivningsförluster (19,6 miljoner euro) på belopp som EU har övertagit under 2018 (se punkt 5), ränteutgifter för likvida medel (0,9 miljoner euro) och realiserade förluster på försäljning av finansiella tillgångar (0,5 miljoner euro).

4. GARANTIFONDENS LIKVIDITETSFÖRVALTNING

4.1. Investeringspolitik

Fondens likvida medel placeras enligt de principer för förvaltning av likvida medel som anges i bilagan till förvaltningsavtalet, i dess ändrade lydelse³. Tillräckliga medel ska därför placeras i monetära tillgångar för att täcka kortfristiga (mindre än ett år) utflöden, i en proportion som ska fastställas i den årliga investeringsstrategin. Resterande tillgångar kan placeras i medel- och långfristiga instrument med en maximal löptid på 10 år och 6 månader från betalningsdatumet (medel- och långfristig portfölj).

4.2. Resultat och marknadsutveckling 2018

Året kännetecknades av en volatil utveckling på de europeiska räntemarknaderna, där räntorna steg första kvartalet till följd av förväntningarna i samband med att ECB:s policy med kvantitativa lättnader upphörde. I slutet av året sjönk därefter räntorna till sina lägsta nivåer till följd av en långsammare ekonomisk tillväxt. Kreditspreadarna ökade gradvis under året och denna utveckling tilltog i december till följd av fallande aktiemarknader och förväntningar om en stramare penningpolitik.

Finansmarknaderna påverkades under hela året av följande riskfaktorer. President Trumps införande av handelstullar ledde till att den ekonomiska tillväxten bromsade in och inflationen fortsatte att ligga under centralbankernas mål till följd av låga råvarupriser och globaliseringsfaktorer. Ovissheten om Brexitförhandlingarna drog ned resultaten för brittiska finansbolag och företag. Följderna av det italienska valet i mars blev kännbara i maj, då spreaden för italienska statsobligationer ökade till mer än 250 punkter gentemot tyska statsobligationer.

De största centralbankernas penningpolitik blev stramare 2018. Federal Reserve fortsatte sin räntehöjningscykel med 25 punkter varje kvartal, vilket innebar att den viktigaste styrräntan låg i intervallet 2,50–2,75 % vid årets slut. ECB har minskat sina månatliga köp av statsobligationer inom ramen för sin policy för kvantitativa lättnader från 30 miljarder euro till 15 miljarder euro i september och avslutade dem helt i slutet av 2018. Återinvesteringen av obligationer som förfaller i ECB:s balansräkning kommer att fortsätta att stödja marknaderna. På senare tid har emellertid penningpolitiken på båda sidor av Atlanten i takt med ökande osäkerhet blivit mer duvaktig. Marknaden räknar inte längre med ytterligare styrräntehöjningar från Federal Reserves sida och ECB:s första räntehöjning har skjutits upp till 2020. Den ekonomiska tillväxten förväntas sjunka från 2,9 % 2018 till 2,5 % 2019 i Förenta staterna, och från 1,9 % till 1,4 % i euroområdet.

Framöver förväntas marknadsvolatiliteten fortsätta under 2019 eftersom osäkerheten kring Brexit och en långsammare tillväxt påverkar de marknadsräntor som för närvarande är nära sina historiska lägstanivåer. Kreditspredarna vidgas samtidigt när konjunkturen mognar i Förenta staterna och centralbankerna i EU har upphört med sina köp av statsobligationer.

³ Ändrat genom tilläggsavtal nr 1 av den 23 september 1996, tilläggsavtal nr 2 av den 8 maj 2002, tilläggsavtal nr 3 av den 25 februari 2008, tilläggsavtal nr 4 av den 9 november 2010 och tilläggsavtal nr 5 av den 28 september 2018.

Avkastningen på fondens portfölj mättes utifrån marknadsvärdet (verkligt värde). Under 2018 gav portföljen en avkastning på 0,1005 % mätt med marknadsvärdet och överträffade därmed referensvärdet med +13,5 punkter.

5. ANSPRÅK PÅ GARANTIFONDEN

Syrien

EIB har sedan november 2011 hanterat inställda betalningar på Syriens statslån. EIB har därför i överensstämmelse med garantiavtalet mellan EU och EIB tagit fonden i anspråk 63 gånger fram till och med den 31 december 2018 för ett totalt belopp på 421,05 miljoner euro (inklusive straffavgifter tillämpade av EIB och återvunna belopp).

Flygplatsen i Enfidha (Tunisien)

I januari 2018 återvann EIB 136 092,88 euro av lånet till flygplatsen i Enfidha (Tunisien) som krediterades garantifondens bankkonto för åtgärder avseende tredjeland.

6. ERSÄTTNING TILL EIB

EIB:s ersättning består av administrativa avgifter och återvinningsavgifter. De administrativa avgifterna täcker fondens kapitalförvaltning. Återvinningsavgifterna täcker EIB:s utgifter för återvinning efter inställda betalningar som täcks av EU-garantin för EIB:s finansieringstransaktioner utanför unionen.

I ett andra tilläggsavtal av den 8 maj 2002 fastställs att bankens administrativa avgifter ska beräknas genom tillämpning av degressiva årliga avgiftsnivåer på varje del av fondens tillgångar. Denna ersättning ska beräknas på fondens genomsnittliga årliga tillgångar.

Bankens administrativa avgifter för räkenskapsåret 2018 fastställdes till 894 626 euro, som förts upp som en kostnad i resultaträkningen och som en periodiseringspost (skulder) i balansräkningen.

Återvinningsavtalet mellan kommissionen och banken, som undertecknades i december 2018 förutser endast betalning för EIB:s externa (och inte längre interna) återvinningsutgifter.